

2023-06-19 Nr. NV-1507

ĮSTATYMO PROJEKTAS Nr.: TAP- 23-879 TAIS-23-8187 (2)		DĖL SVEIKATOS DRAUDIMO ĮSTATYMO NR. I-1343 6 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO		
		Rengėjas	Svarstyta	Siūloma
Įtraukta į artimiausią Seimo sesiją	Pasirenkama ☐ Taip ☒ Ne	Ekonomikos ir inovacijų ministerija	Pasirenkama ☐ TAP ☐ LRV pasitarimas ☐ LRV posėdis ☒ Nesvarstyta	Pasirenkama ☒ Svarstyti TAP ☐ Svarstyti LRV pasitarime ☐ Svarstyti LRV posėdyje ☐ Grąžinti tobulinti
Įgyvendina Vyriausybės programą	Pasirenkama ☐ Taip ☒ Ne			

SPRENDŽIAMA PROBLEMA

Poreikį patikslinti įstatymo projektą rengėjai **grindžia siekiu skatinti aukštos kvalifikacijos darbuotojų iš ne Europos Sąjungos (toliau – ES) šalių pritraukimą ir išlaikymą, sprendžiant sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumo kartu su jais atvykusiems sutuoktiniams ir registruotiems partneriams problemą.** Aukštos kvalifikacijos specialistai, darbuotojai atvykę pagal investicijų sutartį, įmonės sudaryta su Vyriausybės įgaliota institucija, tyrėjai ir leidimus nuolat gyventi Lietuvoje turintys užsieniečiai gali iš karto atsivežti ir šeimos narius, tačiau dalis jų neturi galimybių drausti ar būti draudžiamais privalomuoju sveikatos draudimu. Migracijos departamento duomenimis 2023 metais Lietuvoje yra 8172 santuokos arba registruotos partnerystės pagrindu atvykę užsieniečiai.

Rengėjai pateikia argumentus, tam tikrus duomenis ir problemą grindžia vykdytos apklausos rezultatais (siūlytina tarpinstituciniame pasitarime pateikti daugiau informacijos apie vykdytos apklausos reprezentatyvumą). 2022 m. VŠĮ „Investuok Lietuvoje“ atlikta įmonių apklausa parodė, kad sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumas pilnamečiams šeimos nariams yra vienas iš svarbiausių sėkmingą aukštos kvalifikacijos specialistų pritraukimą ir išlaikymą Lietuvoje lemiančių veiksnių. Nurodoma, kad kas penkta apklausos metu kalbinta tiesioginių užsienio investicijų įmonė jau susidūrė su specialistų išvykimu iš Lietuvos dėl sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumo jų sutuoktiniams ar registruotiems partneriams (teigiama, kad 50 proc. atvykusiųjų sutuoktinių ir registruotų partnerių, ne ES piliečių, negauna reikalingų sveikatos priežiūros paslaugų Lietuvoje ir prognozuojama, kad 20 proc. aukštos kvalifikacijos darbuotojų gali pasitraukti iš Lietuvos, jei ši problema nebus išspręsta.) Privatus sveikatos draudimas neužtikrina reikalingiausių sveikatos priežiūros paslaugų ir vaistų bei medicinos pagalbos priemonių išlaidų kompensavimo.

Rengėjai taip pat nurodo, kad nors paskutinius porą metų dėl geopolitinės situacijos ir karo Ukrainoje aukštos kvalifikacijos specialistų skaičius yra išaugęs apie dešimt kartų (daugiausiai – dėl Baltarusijos pilietybę turinčių asmenų migracijos), tačiau išlaikomų aukštos kvalifikacijos specialistų skaičius vis dar išlieka palyginti mažas (Lietuva yra 24 vietoje iš 27 ES valstybių narių), o stebimas augimas vis dar nėra pakankamas norint pasiekti Nacionaliniame pažangos plane nustatytus tikslus (17 proc. reikšmei pasiekti iki 2030 m. į pažangiųjų technologijų gamybos ir žinioms imlių paslaugų sektorių reikėtų pritraukti apie 36,8 tūkst. darbuotojų).

PROBLEMOS SPRENDIMO PRIEMONĖS

Siūloma nuo 2024-01-01 **į privalomuoju sveikatos draudimų draudžiamų asmenų grupę įtraukti:**

- ✓ leidimus laikinai gyventi gavusius Lietuvos Respublikos piliečių, užsieniečių, nuolat gyvenančių Lietuvoje, ir užsieniečių, turinčių teisę laikinai gyventi Lietuvoje ir draudžiamų PSD sutuoktinius ar asmenis turinčius registruotos partnerystės sutartį.
- ✓ nepilnamečius šeimos narius, jeigu jie atvyko pas leidimą nuolat gyventi Lietuvos Respublikoje turinčius užsieniečius ir gavo leidimą laikinai gyventi šalyje arba Sąjungos piliečio šeimos nario leidimo gyventi šalyje kortelę.

Nurodoma, kad **įmokoms už valstybės lėšomis draudžiamus asmenis reikės papildomų valstybės biudžeto lėšų** (preliminariai skaičiuojama, kad 2024 m. lėšų poreikis asmenims, kurie atitiks Sveikatos draudimo įstatymo 6 straipsnio 4 dalyje nurodytus pagrindus ir bus draudžiami valstybės biudžeto lėšomis, pvz, besilaukiančios moterys, vienas iš tėvų, auginantis vaiką iki 8 metų arba du ir daugiau nepilnamečių vaikų, neįgalieji, gali sudaryti nuo 673 tūkst. iki 1 255 tūkst. eurų, 2025 m. – nuo 914 tūkst. iki 1 704 tūkst. eurų, taip pat nurodoma, kad papildomai lėšų reikės ir draudžiant valstybės lėšomis nedirbančius, darbo ieškančius asmenis, užsiregistravusius Užimtumo tarnyboje).

Rengėjų pasiūlytos priemonės prisidėtų prie įvardintos problemos sprendimo (pritraukti ir išlaikyti aukštos

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMA

kvalifikacijos darbuotojus Lietuvoje), nurodoma, kad papildomai sprendžiant šią problemą ir valdant riziką, kad dalis sutuoktinių ar partnerių gali susidurti su sunkumais integruotis į darbo rinką, numatoma pasitelkti ir papildomas priemones (lietuvių kalbos kursus, kt. integracines priemones). Pastebėtina, kad nors rengėjai nurodo, kad projektu siekiama pritraukti ir išlaikyti daugiau aukštos kvalifikacijos darbuotojų, tačiau projektu siūloma reguliuoti plačiau, - į privalomuoju sveikatos draudimų draudžiamųjų grupę įtraukti leidimus laikinai gyventi gavusius Lietuvos Respublikos piliečių, užsieniečių, nuolat gyvenančių Lietuvoje, ir užsieniečių, turinčių teisę laikinai gyventi Lietuvoje ir draudžiamų PSD, sutuoktinius ar asmenis turinčius registruotos partnerystės sutartį (t.y. ne tik aukštos kvalifikacijos darbuotojų šeimos narius), tai grindžiant siekiu užtikrinti, kad nebūtų diskriminuojamos panašios socialinės grupės.

ĮGYVENDINIMO MECHANIZMAS

Atsižvelgiant į atsakingų institucijų teiktas pastabas (dėl konkrečių duomenų poreikio ir jų teikimo, techninių pakeitimų įgyvendinimo ir lėšų poreikio) **siūlytina pasirengimą įgyvendinti projektą plačiau pristatyti Tarpinstituciniame pasitarime.**

STEBĖSENA

Informacija nepateikta. Siūlytina rengėjams pateikti išsamesnės informacijos, ar bus ir kaip bus stebima ir vertinama, ar teisės akto projektu atlikti pakeitimai kuria pokytį, kurio siekiama.

TEISĖS AKTŲ PROJEKTŲ DERINIMAS

Projektas derintas su Finansų ministerija, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Sveikatos apsaugos ministerija, Teisingumo ministerija (be pastabų), Vidaus reikalų ministerija, Užsienio reikalų ministerija (be pastabų), Migracijos departamentu, Valstybine ligonių kasa prie Sveikatos apsaugos ministerijos, Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, Specialiųjų tyrimų tarnyba (be pastabų).

Projektas patikslintas pagal Vidaus reikalų ministerijos pastabas. Dėl kitų pastabų derinimo pažyma nepateikta, nurodoma, kad Sveikatos apsaugos ministerijos, Valstybinė ligonių kasos prie Sveikatos apsaugos ministerijos, Finansų ministerijos, Migracijos departamento, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos **pastabos suderintos darbo tvarka.**

PAŽYMĄ PARENGĖ

Eglė Neciunskienė

Socialinės politikos grupės vadovė